



## Høringsuttalelse – NOU 2014:5 MOOC til Norge fra Forum for Fagskoler

MOOC må ses i sammenheng med øvrig nettbasert utdanning som har vært utviklet i Norge og mange andre land over de siste 20-30 årene. Flere av de pedagogiske metodene og teknologiene har også etter hvert blitt integrert i tradisjonell campus- og klasseromsundervisning med det formål å heve kvaliteten på undervisningen. Dette er i tråd med MOOC-utvalget sin brede definisjon som omfatter "både med og uten kursavgift, kvalifikasjonskrav for deltakelse og bruk av åpne læringsressurser".

Utdanningstilbud innenfor denne brede definisjon av MOOC gis av fagskoler, høyskoler og universitet på tertiært nivå. Mange av fagskolene og høyskolene er også offentlig godkjente nettskoler og tilbyr nettbasert utdanning innenfor området som MOOC-utvalget behandler. Dette gjelder bl.a. høyskolene BI og NKS Nettstudier, i tillegg til fagskolene eCademy, Folkeuniversitetet, Luftfartsskolen, NKI Nettstudier og NKS Nettstudier. Disse institusjonene har lang erfaring og mye kompetanse på feltet.

En bred definisjon av MOOC er derfor en naturlig ramme både for norske nettskoler og stedbaserte utdanninger på tertiært nivå. Disse bør tas i betraktning og ikke glemmes i anbefalingene til myndighetene.

De pedagogiske metodene og teknologiene som har vært utviklet gjennom nettbaserte utdanning og MOOC vil være en viktig faktor i å bedre kvaliteten på undervisningen i både nettbasert og stedbasert utdanning. Derfor bør disse miljøene gis nødvendige støtte og stimulans slik at de kan videreutvikle metodene og teknologien for deretter å implementere disse for å sikre bedre pedagogisk kvalitet og faglige resultater.

### Generelle betraktninger

#### Stort potensiale

MOOC er en såkalt "disruptiv" innovasjon som vi ikke helt ser rekkevidden av. Potensialet for kunnskapsutvikling er stort både innen det formelle utdanningsløpet og "learning on demand" som er spesielt relevant for et arbeidsliv med kontinuerlige læringsbehov.

#### Friere flyt for studentene mellom tilbydere

Hvordan Norge tenker og tilrettelegger rundt utdanning i et stadig mer globalt og internasjonalt marked er viktig. Dagens utdanningssystem gir lite fleksibilitet for studenter å "flyte fritt" mellom de ulike tilbydere av utdanning, enten disse er offentlige, private eller institusjoner innen arbeidslivet.

#### Finansieringsmodell

En friere flyt betyr at også studiefinansiering for utdanning må revurderes.

#### Dokumentasjon av kunnskaper

En friere flyt kan også bety at dokumentasjon av kunnskaper må skje på andre måter enn i dag. Dagens MOOCs er kanskje primært et undervisningstilbud (tilrettelegging av læring) og arena for kunnskapspåfyll (just in time) - og ikke en arena for å dokumentere kunnskaper (eksamen). Hvem (egne uavhengige sertifiseringsinstitusjoner?) og hvordan kunnskaper og kompetanse skal dokumenteres blir viktig å finne frem til.

#### Støtte

Utvalget foreslår store investeringsbeløp for å tilrettelegge for at institusjoner skal kunne gjennomføre MOOCs, og for å forske på effektene av MOOCs. Disse midlene er viktige, men må ikke gå på bekostning av det viktige arbeidet som gjøres av nettilbydere av utdanning i Norge i dag. Det er et stort paradoks at hele potten for utviklingsmidler til nettskolene, en årlig bevilgning på ca. 15 millioner kroner hjemlet i voksenopplæringsloven, er foreslått kuttet i kommende statsbudsjett. Dette foreslås





samtidig med at det regjeringsoppnevnte MOOC-utvalget har anbefalt en årlig bevilgning på mellom 130 og 380 millioner for å dekke opp kompetansegapet og ruste opp Norge innen fleksible utdanningstilbud.

MOOC utfordrer de tradisjonelle undervisningsmodellene. Men MOOC ikke har funnet sin endelige form. Den inspirerer, men erstatter ikke arbeidet som gjøres av nettskolene. Norge har et stort kompetansemiljø for nettlæring på tvers av institusjoner. Dog gjelder dette gjennomføringer i mindre skala enn mange MOOCs, men ofte med mer og bedre tilrettelagt undervisning. Støtte til utvikling av nettpedagogikk og digitale læringsressurser vil derfor være sentralt i det videre arbeidet med å digitalisere undervisning i utdanningssektoren.

*I det etterfølgende følger våre kommentarer til MOOC-utvalget sine anbefalinger.*

### 10.6 Kvalitet og læringsutbytte - utvalgets anbefalinger

Vi støtter utvalgets anbefaling om at erfaringer og kunnskap fra arbeidet med kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning kan anvendes ved utviklingen av MOOC. Flere av fagskolene, høyskolene og de offentlig godkjente nettskolene representerer det fremste kompetansemiljøet i Norge på dette feltet. Nettskolene følger nasjonale kvalitetsnormer for nettbasert utdanning og har mange tiårs erfaring med fleksibel undervisning. Nettskolene står for en stor og viktig del av utviklingsarbeidet som har vært gjort innen fleksibel og nettbasert utdanning, noe som er godt dokumentert i rapporten «Nyvinninger og utfordringer – pedagogisk utviklingsarbeid i nettskolene 1995-2015», utgitt av Flexibel utdanning Norge, 2013.

Utprøving av nye pedagogiske vurderings- og eksamensformer har vært og er en naturlig del av fagskolenes og nettskolenes utviklingsarbeid, hvor man hele tiden har tatt utgangspunkt i de mulighetene teknologien har gitt, og tilpasset bruken til den fleksible studentens individuelle behov. Vi anbefaler at dette kompetansemiljøet blir benyttet, og at det blir tilrettelagt for større grad av kompetanseoverføring til UH-sektoren når den digitale kompetansen i sektoren nå skal styrkes.

### 11.3 Hvordan tilby MOOC? - utvalgets anbefalinger

En sentral støttefunksjon i utviklingen av MOOC kan ivaretas av medlemsorganisasjonen Flexibel utdanning Norge (FuN), som organiserer både nettskoler/fagskoler og universitets- og høyskoler som tilbyr fleksible studier. FuN har lang erfaring og kompetanse på alle gjennomføringsledd som kreves når fleksible studietilbud skal etableres i praksis.

### 12.4 Opphavsrett og åpen tilgang - utvalgets anbefalinger

Vi støtter opprettelsen av en nasjonal oversikt over tilgjengelige digitale læringsressurser. En slik oversikt bør omfatte alle utdanninger på tertiært nivå (nivå 5 til 8 i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk - NKR).

### 13.3 Samarbeid, spesialisering og konkurranse - utvalgets anbefalinger

Vi støtter forslaget om at norske institusjoner samarbeider for å oppnå effektiv ressursutnyttelse. Et slikt samarbeid både kan og bør gjøres uavhengig av MOOC, og det bør omfatte alle institusjoner som tilbyr utdanninger på tertiært nivå (nivå 5 til 8 i NKR).





### 14.5 Arbeidslivets kompetansebehov - utvalgets anbefalinger

Vi støtter forslaget om å bevilge offentlige midler til en offensiv satsing på kompetanseutvikling i arbeidslivet, og hvor partene i arbeidslivet får en sentral rolle. Imidlertid har arbeidslivet et stort behov for faglig spesialtilpasning og fleksibilitet med hensyn til tidspunkt for oppstart, progresjon og tidspunkt for selvstudier. En av grunnideene med MOOC er gratis tilbud av standardiserte kurs og utdanninger i storskala til enkeltindivider. På grunn av behovet for standardisering, gjennomføres MOOC som regel med felles oppstart og fast progresjon. MOOC er derfor neppe spesielt godt tilpasset arbeidslivets og den enkeltes behov for individuell tilrettelegging.

### 15.3 Forsert utdanning og åpent opptak til MOOC - utvalgets anbefalinger

Vi støtter forslaget om forsøk med å godkjenne studieopptak til utdanning på tertiært nivå for søkere som ikke oppfyller dagens formelle krav. Det kan med fordel gjennomføres forsøk med en utvidet opptaksordning basert på realkompetanse. En slik ordning bør ikke reserveres for MOOC, men gjelde eksisterende nettbaserte og stedbaserte tilbud.

### 16.3 Gratisprinsippet og egenbetaling - utvalgets anbefalinger

For å sikre livslang, fleksibel læring for alle, er det viktig at de utdanningsinstitusjonene som ønsker gi et slikt tilbud, gis livsvilkår som muliggjør en fortsatt høy kvalitet i det fleksible studietilbudet. MOOC-ideen om en storstilt, enveis distribusjon av digitalt læringsinnhold sikrer ikke uten videre verken nødvendig kvalitet og tilrettelegging. Det vil alltid være kostnader forbundet med lærere og veilederes arbeidstimer, høy grad av individuelle tilbakemeldinger på studentarbeid, utarbeiding av digitale læremidler, vurdering, utarbeidelse og sensur av eksamen, administrasjon osv. På denne bakgrunn anbefaler vi stimulering i form av utviklingstilskudd, men er åpne for egenbetaling for å sikre god kvalitet i tilbudene.

### 17.3 Utdanningsstøtte - utvalgets anbefalinger

Utdanningsstøtte bør omfatte alle nettbaserte tilbud, ikke bare MOOC-tilbud i UH-sektoren.

Oslo, 20. oktober 2014

for  
Abelia

Håkon Haugli  
Sign.

*Adm. dir. Abelia*

Knut Erik Beyer-Arnesen  
Sign.

*Ansvarlig utdanningspolitikk*

